

Yenilikçi ilaçların topluma ve ekonomiye katkıları

Yenilikçilik bugün bütün sektörlerde ilerlemenin, rekabet gücünü artırmanın ve küresel ekonomide söz sahibi olmanın anahtarı olmuştur. Bu şirketler için olduğu kadar ülkeler için de geçerlidir. İş ve üretim süreçlerinde, ticari açıdan uygulanabilirliği olan yeni fikirler ve çözümler geliştirerek uygulamak ve böylece verimliliği artırmak yenilikçiliğin temelini oluşturur.

Yenilikçilik bütün sektörlerde önemlidir, ama insan yaşamını doğrudan ilgilendiren sağlık ve ilaç sektöründe hepsinden daha önemlidir. İlaç sektöründe yenilikçilik hem sağlıklı bir yaşam, hem de toplum için değer yaratmak anlamına gelmektedir.

İnsan yaşamı artık daha uzun ve daha kaliteli

İlaç sektöründe yenilikçiliğin öncülüğünü dünyada araştırma ve geliştirme faaliyetlerine her yıl 70 milyar dolardan fazla kaynak ayıran araştırmacı ilaç ve biyoteknoloji firmaları yapmaktadır. Bugün tıpta, özellikle de biyoteknoloji alanında yaşanan dev gelişmeler insanlık için yeni ufuklar açmaktadır.

Uzun bir araştırma ve geliştirme sürecinden geçerek hastalara sunulan yenilikçi ve orijinal ilaçlar insan yaşamının hem süresini uzatmakta, hem de kalitesini artırmaktadır. 1950 – 1955 yılları arasında dünyada 46,5 olan ortalama yaşam süresi, 1995 – 2000 döneminde 65'e çıkmıştır. Bugün gelişmiş ülkelerde ortalama yaşam süreleri 80 civarına kadar çıkarken, gelişmekte olan ülkelerde de istikrarlı bir şekilde yükselmektedir. Yaşam süresindeki bu artışta yeni, etkili ilaç ve tedavilerin önemli katkısı olmuştur.

Araştırmacı ilaç sanayii yeni bilimsel buluşlara dayalı tıbbi ilerlemeler konusunda başarılı ve gurur verici bir geçmişe sahiptir. Verem, frengi, difteri, boğmaca hastalığı, kızamık, çocuk felci ve grip gibi yaşamı tehdit eden başlıca hastalıkların büyük ölçüde kontrol altına alınmalarında, bazılarının neredeyse tamamen ortadan kaldırılmasında antibiyotikler ve aşılar önemli bir rol oynamıştır.

Günümüzde hastalık yelpazesi, kısa dönemli enfeksiyon hastalıklarından, uzun dönemli kardiyovasküler hastalıklara doğru kaymıştır. Başta gelişmiş ülkeler olmak üzere tüm dünyada yaygınlaşan kardiyovasküler hastalıklar ve diyabetin yanı sıra kanser de önemli ölüm nedenlerinden biri olarak gündemdeki yerini korumaktadır. İlaç endüstrisindeki yenilikçi çalışmalar sayesinde .bugün en ağır hastalıkların bile, kronik, yönetilebilir ve uzun süre birlikte yaşanabilir sağlık sorunlarına dönüştürülmeleri yolunda önemli adımlar atılmıştır.

Bir zamanlar öldürücü olan hastalıklar artık eskisi kadar tehlikeli değil

İlaçla tedavi edilen bazı hastalıklarda, 1965 – 1999 yılları arasında ölüm oranında görülen düşüşler yenilikçi ilaçların katkısını daha iyi ortaya koyacaktır:

Erken Çocukluk Hastalıkları	%80
-----------------------------	-----

Romatizmal Ateş ve Romatizmal Kalp Hastalığı	%75
--	-----

Ateroskleroz	%68
--------------	-----

Hipertansif Kalp Hastalığı	%67
Mide ve Duodenum Ülseri	%61
İskemik Kalp Hastalığı	%41
Amfizem	%31
Hipertansiyon	%22

Yenilikçi ilaçlar değer yaratır

Yenilikçi ilaçlar sadece insan yaşamının kalitesini artırmakla ve süresini uzatmakla kalmamakta, aynı zamanda toplum ve ekonomi için ciddi değer yaratmaktadırlar. Yenilikçi ilaçlar kamunun toplam sağlık harcamalarını düşürmektedir.

Yenilikçi ilaçlar;

- Daha uzun yaşam,
- Hastanelerin ve diğer medikal hizmetlerin daha az kullanılması, Daha yüksek verimlilik (daha fazla çalışma kabiliyeti), Daha az iş günü kaybı, Daha yüksek yaşam kalitesi (aktiviteler üzerinde daha az sınırlama), Hemşireler tarafından yapılan ev bakımlarının azalması sayesinde toplum için net değer yaratırlar.

Bir başka deyişle, yeni ilaçların etkin ve zamanında kullanımı sonucunda toplumun elde ettiği toplam değer, bu ilaçlar için yapılan harcamalara oranla ağır basmaktadır. Bu görüşü destekleyen bilimsel çalışmaların sayısı da son dönemde hızla artmaktadır.

ABD'deki Columbia Üniversitesi'nden Dr. Frank R. Lichtenberg bu konuda kapsamlı çalışmalar yapmış ve aldığı sonuçları bilimsel yayınlarla kamuoyuna sunmuştur. Lichtenberg, çalışmalarından birinde Amerikan Gaziler Cemiyeti'nin (AGC) üyeleri için uyguladığı ilaç geri ödeme politikasını değerlendirdi. AGC'nin 1997'de uygulamaya koyduğu geri ödeme politikası, tasarruf yapmak adına yeni ilaçlara erişimi kısıtlayan bir politikaydı. Yeni ilaçlara ödeme yapılmayınca, 1999 – 2002 döneminde gaziler, ABD sağlık sisteminin geri kalanına göre daha eski ve ucuz ilaçlar kullanmak zorunda kaldılar. Dr. Lichtenberg'in bulgularına göre, bu dönemde gazilerin ortalama ölüm yaşı aşağı inerken, genel yaşam sürelerinde bir değişiklik olmadı, hatta biraz azaldı. Oysa aynı dönemde ABD'de ortalama yaşam süresi artış göstermişti.¹

Dr. Lichtenberg, başka bir çalışmasında da yeni ilaçların kullanılması durumunda ilaç harcamalarındaki her 1 dolarlık artışa karşılık, ilaç dışı harcamaların 7,2 kat azaldığını

¹ "Older Drugs, Shorter Lives? An Examination of the Health Effects of the Veterans Health Administration Formulary" Dr. Frank R. Lichtenberg, Columbia Üniversitesi

saptadı.² Burada ana tasarruf kalemleri, pahalı hastane giderlerinin azalması ve hastanede daha kısa süre geçirilmesi oldu. Diğer tasarruflar ise evde tedavi maliyetleri, doktor ve muayene masraflarındaki düşüşler sayesinde gerçekleşti.

Yenilikçi ilaçların değerini daha iyi anlayabilmek için, bu konuda yapılan diğer çalışmalara da göz atmakta yarar var :

- Kardiyovasküler hastalarda: Kalp krizi geçiren hastalarda, klasik tedavi gören, kalp krizi geçirmiş hastalara kıyasla statin tedavisi için harcanan her ek dolar, 9,44 ABD doları gibi yüksek bir sağlık kazanımı yaratmıştır.³
- Diyabetik hastalarda: Yeni tanı konulan, tip 2 diyabetli hastalarda yoğun kan glukoz kontrolü için harcanan her ek dolar, 3,77 dolarlık sağlık kazanımı yaratmıştır.⁴
- İnme riski taşıyan hastalarda: Yüksek riskli hastalarda inmenin önlenmesinde antitrombotik tedavi için harcanan her ek dolar, aspirine kıyasla 2-6 dolarlık sağlık kazanımı yaratmıştır.⁵
- Meme kanseri riski taşıyan kadınlarda: Daha yeni ve daha az toksik hormon tedavisi için harcanan her ek dolar, 27,03 ile 36,81 arasında dolarlık sağlık kazanımı yaratmıştır.⁶

Ülkemizde yenilikçi ilaçların kullanımından vazgeçmemeliyiz.

Son 20-30 yıl içinde Türk sağlık sisteminde gerçekleştirilen önemli ilerlemeler toplumumuzda yaşam süresinin uzamasına ve kalitesinin artmasına yardımcı oldu. Hem ölüm, hem de engelli kalma oranları 1960'lardan bu yana etkileyici ve istikrarlı biçimde azaldı. Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi bakımından hiçbir OECD ülkesi, bu konuda hızlı adımlarla ilerleyen Türkiye kadar başarılı olamamıştır.

Günümüzde yeni ilaçlar da dahil olmak üzere sağlık harcamalarında önemli artışlar gerçekleşti. Yeni ilaçlar yalnız hayat kurtarmak ve sağlığı iyileştirmekle kalmayıp, aynı zamanda verimliliği de artırdılar. İnsanların daha hareketli ve başkalarına bağımlı olmadan yaşamalarını sağlayarak, yaşam kalitesini önemli ölçüde yükselttiler.

² Frank R.Lichtenberg. "Benefits and Costs of Newer Drugs: An Update". Abstract. Available at: <http://www.nber.org/papers/w8996> Accessed 28 November 05